

Lausunto

09.05.2018

MV/2/00.04.00/2018 1 (2)

Liikenne- ja viestintäministeriö
PL 31
00023 VALTIONEUVOSTO

Viite Lausuntopyyntö 3.4.2018

Asia **Johtojen, mainoslaitteiden ja rakennusten sijoittaminen maantie- ja rautatiealueilla**

Liikenne- ja viestintäministeriö on pyytänyt Museoviraston lausuntoa maantie- ja rautatiealueiden toissijaista käyttöä koskevasta selvityksestä. Museovirasto lausuu asiasta rakennetun kulttuuriympäristön ja arkeologisen kulttuuriperinnön kannalta.

Teiden ja rautateiden ympäristöissä on monipuolisesti kulttuuriperintöä. Sitä sisältyy esimerkiksi valtakunnallisesti merkittäviin rakennettujen kulttuuriympäristöjen RKY-inventointiin, joka on valtioneuvoston päätöksellä 22.12.2009 otettu valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden tarkoittamaksi inventoinniksi alueiden käytön suunnittelun lähtökohtana. Tähän valtakunnallisen inventointiin sisältyy kaikkiaan sata rautatieasema- aluetta sekä 98 tiekohdetta, joita ovat muun muassa Hämeen Härkätie, Pohjanmaan rantatie ja Suuri Rantatie. Liikenteen rakennetut ympäristöt voivat olla myös maakunnallisesti tai paikallisesti merkittäviä. Niiden suojeluarvoja on huomioitu maakunta-, yleis- ja asemakaavoissa.

Väylien välittömässä läheisyydessä on myös arkeologista kulttuuriperintöä, joka tulee maankäytössä ottaa huomioon. Päätiesön laidalla sijaitsevia rauhoitettuja kiinteitä muinaisjäännöksiä ovat muun muassa Taavetin linnoitus Luumäellä, Kymnlinna Kotkassa ja Markkina Enontekiöllä.

Maantie- ja rautatiealueiden toissijaisissa käyttötarkoituksissa rakennelmien sijoittamisen menettelyiden tulee perustua kulttuuriympäristöistä saatavilla olevaan, tarvittaessa täydennettävään tietoon sekä viranomaisten ja asiantuntijoiden vuorovaikutukseen.

Haettaessa lupaa maantietalueeseen kohdistuvaa muuhun kuin tiepitoon kohdistuvaan työhön tulee riittävällä tavalla selvittää, kuinka hanke vaikuttaa kulttuuriympäristöön ja maisemaan. Arvio voitaisiin esittää esimerkiksi lupahakemukseen liitettävässä selvityksessä. Kulttuuriympäristön suojelusta vastaavana viranomaisena Museoviraston tai maakuntamuseon tehtävänä on arvioida, tarvitaanko vaikutusalueelta esimerkiksi arkeologista inventointia.

Tienvarsimainonnan soveltuvuus tulisi arvokkaissa kulttuuriympäristöissä ja maisemissa varmistaa kunnan ja alueen viranomaisten kuulemisella. Menettelyjä koskevia säännöksiä ei pitäisi tältä osin tarpeettomasti keventää.

Liikenneympäristön kulttuurihistorialliset arvot tulee ottaa huomioon myös määriteltäessä tienpidolle mahdollisesti haittaa aiheuttavien rakennusten poistamisia. Vaalittavana lähtökohtana tulee olla maaseutukyläiden asuin- ja talousrakennusten sijainti teiden laidoilla.

Kulttuuriympäristöä koskevan tiedon saatavuus on parantumassa valtakunnallisia ja maakunnallisia tietojärjestelmiä kehitettäessä. Museoviraston aineistoihin kuuluvat muun muassa muinaisjäännösten ja valtakunnallisesti merkittävien rakennettujen kulttuuriympäristöjen paikkatiedot, jotka ovat Kulttuuriympäristön palveluikkunassa osoitteessa www.kyppi.fi. Avoin kulttuuriympäristötieto tukee osaltaan luvituksen sekä yleensä rakennelmien sijoittamisen menettelyiden sujuvoittamista. Menettelyitä varten suunniteltu digitaalinen karttapalvelu voisi olla rajapinnaltaan sellainen, että siinä näkyisi muinaisjäännösrekisterin kohteet.

Yli-intendentti

Petri Halinen

Intendentti

Timo Kantonen